

*Hvaða áhrif getur upptaka
evru haft á starfsemi og
framtíðarávöxtun íslensku
lífeyrissjóðanna?*

Benedikt Jóhannesson

Fulltrúaráð LL

21. nóvember 2007

Talnakönnun, 21.11. 2007



Spurt er:

- Hefur upptaka evru áhrif á tryggingafræðilegar forsendur lífeyrissjóða?



Svar mitt er:

Nei

Hvers vegna ekki?

- Forsendur um ávöxtun byggja á alþjóðlegri reynslu um ávöxtun um mjög langan tíma, ekki íslenskum aðstæðum samtímans
- Líf- og örorkutöflur byggja hins vegar á íslenskum aðstæðum sem ekki breytast þó að við tökum upp evru
- Þess vegna er ekki ástæða til þess að breyta forsendum við úttektir

Hvaða áhrif hefur evran þá?

- Gengisáhætta minnkar
- Hún hverfur þó ekki því að væntanlega munu flestir sjóðir halda áfram að fjárfesta utan evrusvæðisins

Gengisáhætta lífeyrissjóða

- Gengisáhætta langtímafjárfesta er minni en annarra
- Þó geta lífeyrissjóðir við núverandi aðstæður verið „óheppnir“ vegna dagsveiflna
- Slík óheppni hverfur ef evran er okkar gjaldmiðill

Er evruávöxtun lægir en krónuávöxtun?

- Svárið er já í bili, ef miðað er við skuldabréf
- Svárið er nei í bili, ef horft er á ávöxtun á hlutabréfamarkaði yfir skamman tíma

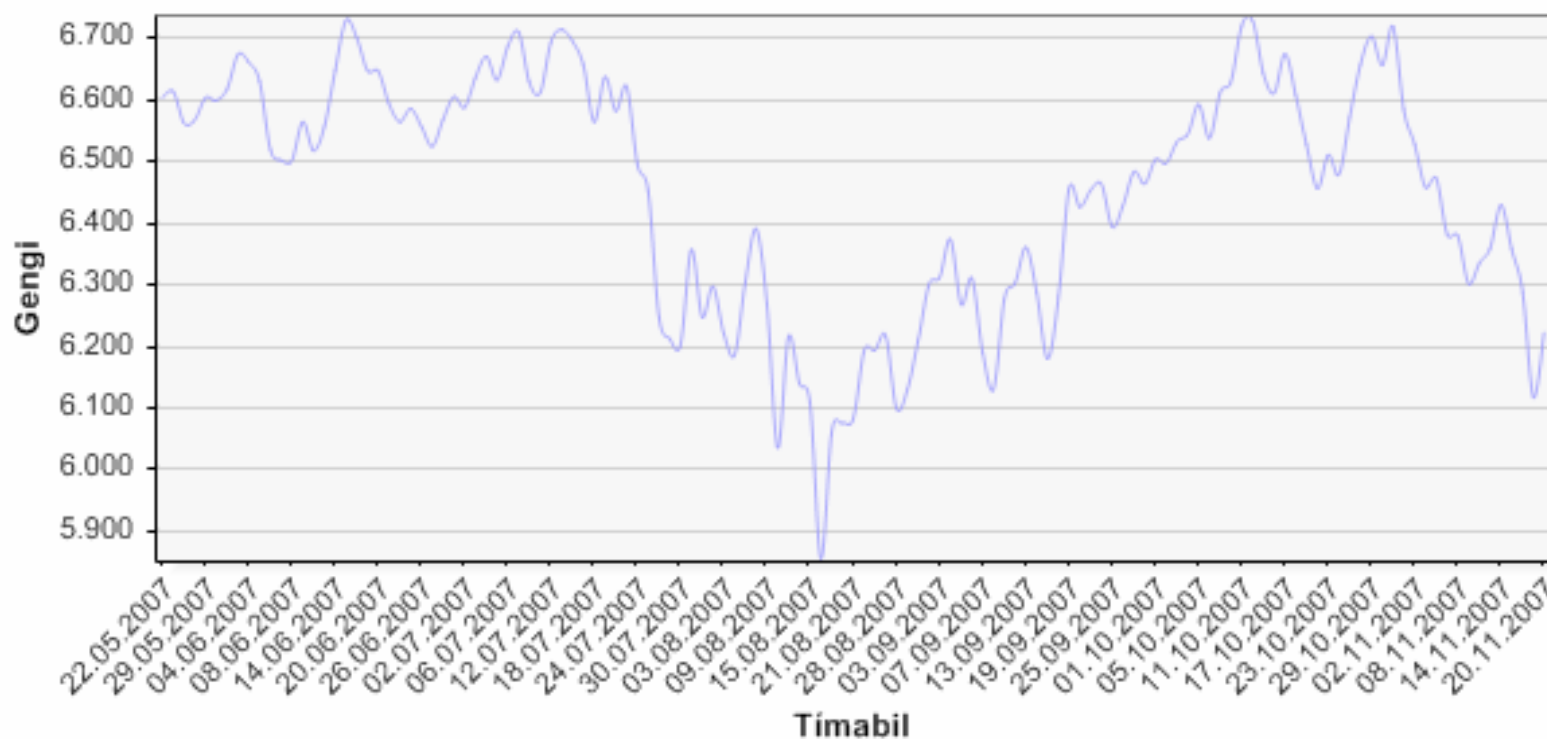
Dow Jones júní-nóv. 2007



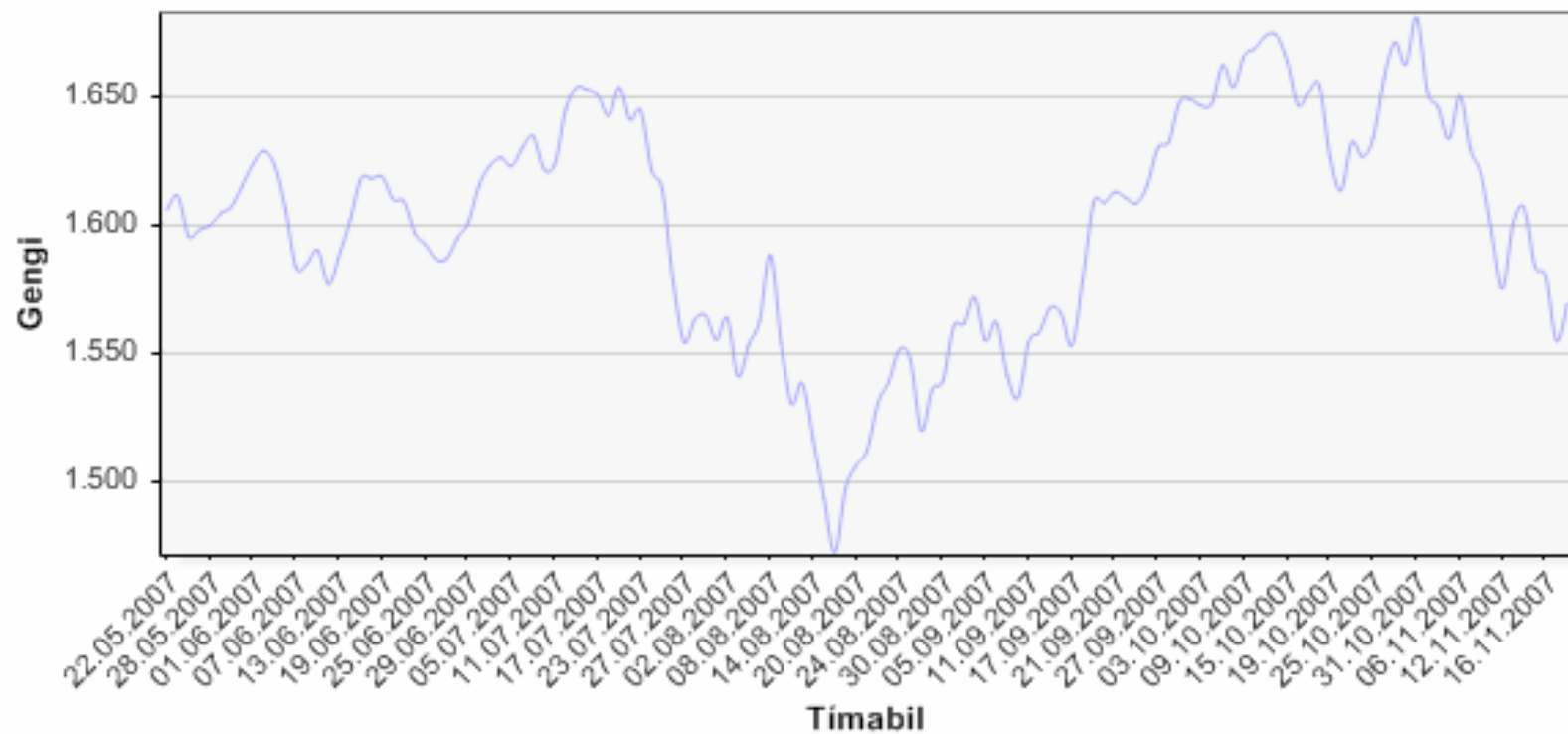
11/20/07

© BigCharts.com

FTSE vísitalan júní-nóv. 2007



World stock index 6 mán.



Ísland sex mánuðir



Talnakönnun, 21.11. 2007

Mismunur á hæstu og lægstu stöðu undanfarna 6 mánuði

Vísitala	Lægst	Hæst	Munur
Ísland	6854	9000	24%
Dow Jones	12830	14150	9%
FTSE	5880	6720	13%
World	1475	1675	12%

Ávöxtunarmöguleikar vaxa

- Heimildir lífeyrissjóða til fjárfestinga verða rýmri því að allt evru svæðið verður væntanlega talið sama áhætta.
- Þetta gefur færi á minni áhættu

Hvað er tryggingafræðileg úttekt?

- Sjóðfélagar hafa fengið loforð um lífeyrisgreiðslur
- Sjóðurinn þarf að eiga eignir til að geta greitt þann lífeyri sem búið er að lofa
- Tryggingafræðingur reiknar hversu miklar þessar eignir þurfa að vera
- Of litlar eignir: Skerðing réttinda
- Of miklar eignir: Aukning réttinda

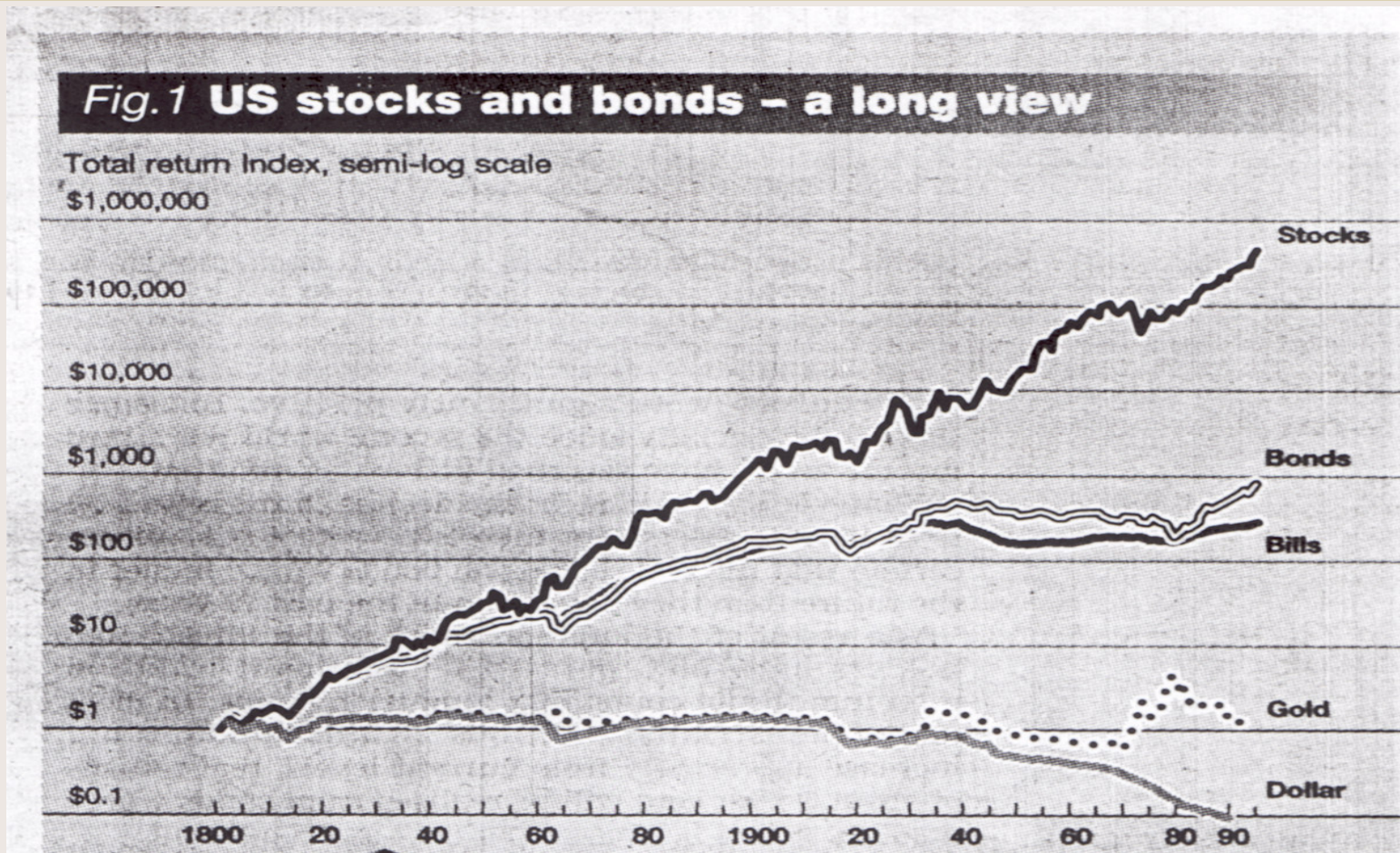
Hvaða forsendur?

- ÁVÖXTUN
- LÍFSLÍKUR
- ÖRORKULÍKUR
- HJÚSKAPAR- OG BARNEIGNALÍKUR

Ávöxtun

- Reiknað er með 3,5% raunvöxtum
- Hvers vegna?
- Langtímarannsóknir benda til þess að slík ávöxtun sé raunhæf fyrir örugg verðbréf
- Hlutabréf gefa meira en eru áhættusamari
- Verðtrygging eykur öryggi skuldabréfa
- Rannsóknir benda til þess að kaupmáttur launa aukist um 1,5% að raungildi á ári til lengdar

Ávöxtun 1802-1996

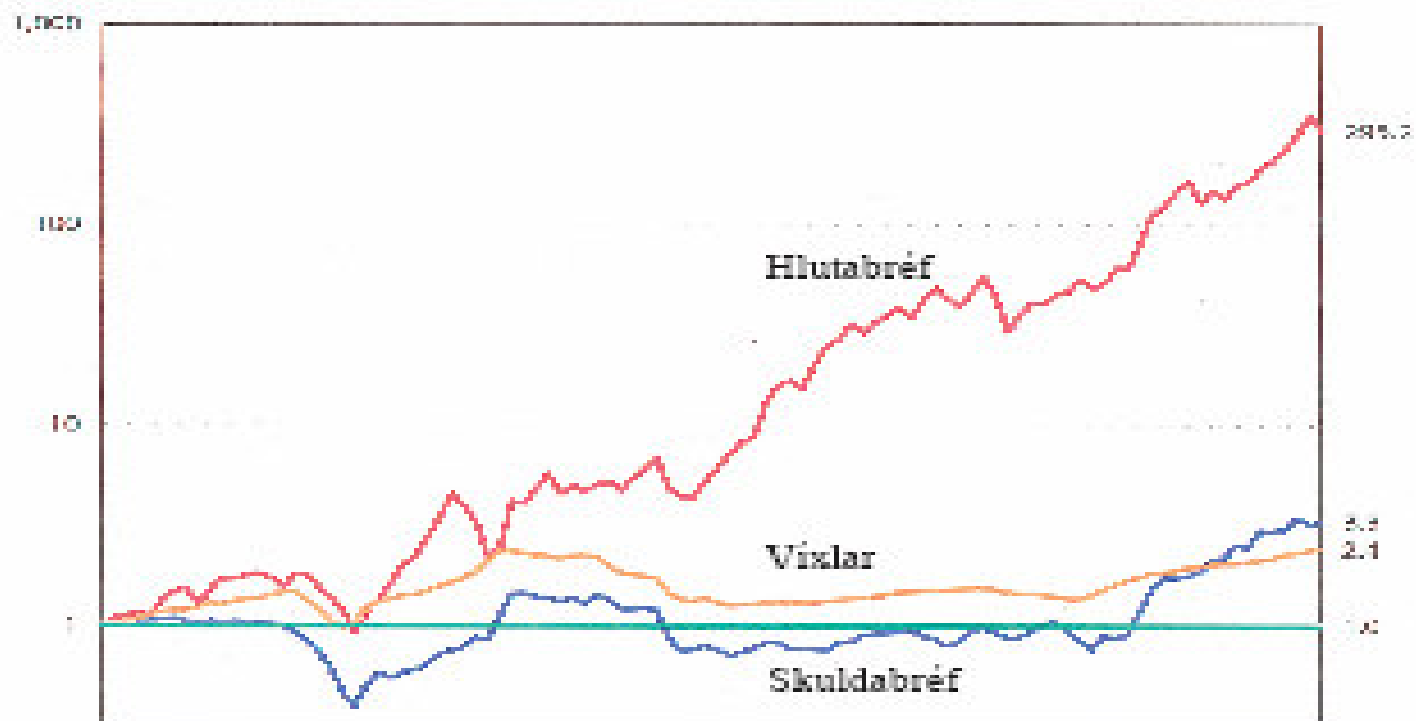


Ávöxtun 1802-2000

Raunávöxtun á ári (%)				
	1802- 1996	1802- 1971	1871- 1925	1900- 2000
Hlutabréf	6,9	7,0	6,6	5,8
Skuldabréf	3,4	4,8	3,7	1,2
Víxlar	2,9	5,1	3,2	0,9
Gull	0,1	0,2	-0,8	0,5
Bandaríkjadalur	-1,3	-0,1	-0,6	-3,0

Ávöxtun á 20. öld

Mynd 1: Ávöxtun í heiminum á 20. öld. Meðaltal úr 17 löndum.



Aðlagð að kvörðum er lögfræðilegur. Heitið: Triumph of the Optimists.

Hvert stefnir?

- Það er eðlilegt að gera kynslóðaútreikninga á lífeyrissjóðunum til þess að vita hvernig líklegt er að þeir komi út eftir nokkra áratugi
- Einnig er eðlilegt að taka þá út miðað við frávik frá $3\frac{1}{2}\%$ ávöxtun t.d. $\pm \frac{1}{2}\%$.

Framtíðin



Talnakönnun, 21.11. 2007